

RECENSION

Bora Altas och Erdal Besikcioglu

Originaltitel Bal
Svensk titel Honung
Regi Semih Kaplanoglu
Producent Semih Kaplanoglu
Manus Orçun Köksal, Semih Kaplanoglu
Foto Baris Ozbicer
Roller Bora Altas, Erdal Besikcioglu, Tülin Özen, Ayse Altay m fl
Turkiet, Tyskland 2010
Längd 1 tim 40 min
Censur barn tillåten
Distributör Nonstop Entertainment

Honung

Pojken Yusuf bor tillsammans med sina föräldrar på en bergssluttning omsluten av ändlös skog. Han följer ofta med sin far för att samla honung med hjälp av dennes egenkonstruerade bikupor. I skolan är han utstött på grund av sin grova stamning. När fadern försvinner ut i skogen för att hitta till ett bättre honungsområde utan att komma tillbaka ger sig Yusuf iväg för att ta reda på vad som hänt.

Honung (Bal) är den sista delen i Kaplanoglus Anatolien-trilogi om Yusufs barndom, mognad och inträdet i vuxenvärlden. Men regissören tar den omvända kronologins väg och inverterar tidsskedet. Den första filmen *Ägg* (Yumurta, 2007) berättar om Yusuf som man i sena 30-årsåldern som återvänder till sin barndomsby för att gå på sin moders begravning. *Mjök* (Süt, 2008) skildrar mellanperioden där Yusuf kämpar som poet och för att hitta en väg ifrån sin by där han känner sig isolerad av avskuren från omvärlden.

För att uppskatta *Honung* till fullo bör man ha sett de tidigare filmerna. Inte minst för att ta del av den emotionella resonansen och dessutom för att förstå detaljer och beteendemönster hos Yusuf. Senaste filmen klarar sig som tur är på egna ben och är i sin ensamhet ett stycke svidande vackert vardagsporträtt från en plats där tiden verkar ha stått stilla.

På många sätt påminner Kaplanoglus filmsvit om den indiska regissören Satyajit Rays *Apu*-trilogi från sent 50-tal. Inte i ett rent estetiskt perspektiv där Rays neorealism är en stark faktor, utan framför allt i sättet att spegla en människas uppvaknande, relation till sin familj och att våga följa sitt hjärtas röst. En annan gemensam nämnare är kärleken till den överdådiga naturen som styr huvudpersonernas leverne, både som en plats att förlora sig i och en miljö som kan förändra ens förutsättningar i en vindpust.

Kaplanoglu är förvisso en naturlyriker där ljuden från skogen och växtligheten verkar som soundtrack till filmerna, men han värjer sig

inte från att visa upp sidor där samklangens skiftar till en stor respekt för naturens kraft och makt. Det enkla och avskalade berättandet bidrar till en stillhet som nästan får en terapeutisk effekt. Aldrig känslan från en påkostad och inträngande dokumentär från BBC, utan snarare, som regissören själv kallar det, genom en "spirituell realism". I varje avslappnat andetag vilar även en vetskap om ett hot från en gigantisk grön värld som vi aldrig riktigt kan greppa.

Regissören har sagt att *Honung* är den mest självbiografiska delen i hans trilogi. Kaplanoglu växte själv upp i en avlägsen by, led av stamning och upptäckte genom svårigheten med tal och ljud att uppskatta den stilla poesins värld till fullo.

Fredrik Söderlund